

CVIČEBNÍ LISTY

Příloha „Vojenských rozhledů“.

ROČNÍK XII.

Redaktoři: Brig. generál Jiří Birula a
podplukovník gšt. František Pohunek.

ČÍSLO 9.

Plukovník Jan Růžicka

a učitelé taktiky dělostřelectva na velitelské škole:

Ústup ve dne.

Taktika dělostřelectva.

Pokračování námětu — Příloha 7.

(viz CL. XII, čís. 7—8).

V jakém rozsahu bude třeba uskutečniti spojení kabelem mezi PD-15 a veliteli oddílů na jednotlivých pozicích?

a) Na 1. zadrž. posici je třeba spojení kabelem. Úkol posice a předvídaná doba trvání boje to vyžadují. Spojení od velitele I./15., III./15. a II./115. dá se dobře uskutečniti, linky nebudou příliš dlouhé. Totéž platí, ale již v menší míře, pro II./15. odd., bude-li spojení budováno z Ném. Hořovic (SV. PD-15) na ústřednu oddílu II./15. v prostoru palebného postavení severně od Děkova. Spojení na SV. PD-15 mohou zříditi oddíly.

b) Na 3. zadrž. posici nutno vybudovati opět telefonní spojení jako na 1. zadrž. posici. Podmínky budou asi přibližně tytéž. Zde by mohla skupina vypomoci oddílům a zříditi spojení na SV. lehkých oddílů, čímž by jim značně ulehčila.

c) Na 2. zadrž. posici. Druhou zadrž. posici budou podporovati 3 lehké baterie (z každého oddílu jedna baterie) a 1 hrubá baterie. Úkol těchto baterií se omezí spíše na zdržování nepřítele, poněvadž velitel zadního voje předpokládá získati na této posici bojem jen velmi krátký čas, asi půl hod. Poněvadž budovati telefonní spojení na 3 zadrž. pozicích za sebou, a to ještě po ústupu ve dne, bude velmi těžké, bude dobře, když zřízení telefonního spojení omezíme co nejvíce a proto baterie na této posici decentralisujeme. Detaily spojení na této posici, podobně jako na 3. posici, nemusí PD-15 v této situaci ještě řešeti. Je najevo, že ostatních pojitůk musíme, zvláště za ústupu, co nejvíce využít, neboť na spojení drátem, i když je zřízeno, nemůžeme příliš spoléhati.

★

Jak bude připravována činnost dělostřelectva na jednotlivých zadržovacích pozicích?

Aby kontinuita dělové palby byla zachována a dělostřelectvo bylo včas připraveno ke své činnosti na další zadržovací posici, je třeba, aby jeho činnost na zadnější zadržovací posici byla dopodrobna připravena dříve, než se započne přemísťovati do zadního palebného postavení.

V čem bude záležeti tato příprava?

a) V průzkumu palebných postavení a pozorovaten.

b) Ve vybudování spojení.

c) Ve vypracování plánu palby.

Při takové přípravě činnosti budou moci dělostřelecké jednotky po svém přemístění bez jakékoli ztráty času zahájit palbu. Je to nutné, poněvadž jsme si již dříve vypočítali, že jednotky více času skutečně miti

nebudou. Tato příprava dělostřelecké činnosti bude možná, poněvadž 2. zadrž. posici obsazuje pěchota současně s 1. zadrž. posicí a na 3. zadrž. posici odesílá ihned taktické ubytovatele a obsazuje ji později rotami z 1. zadrž. posice. Obě zadní zadržovací posice (2. a 3.) organisuje postupně P-29.

Nejlépe by bylo, aby PD-15 nařídil již v prvním rozkaze činnost dělostřelectva až po 3. zadrž. posici v to. To v našem případě pro nedostatek času nebude možné a bude musit vydávat pro tuto činnost postupně rozkazy, jak jsme si řekli na počátku naší rozpravy.

K a) a k b). — Průzkum palebných postavení a pozorovatelem, jakož i organisování spojení v oddílu provedou velitelé oddílů sami. PD-15 pro nedostatek času nebude moci tuto přípravu centralisovat. Za skupinu by mohl potřebné průzkumy řídit na př. jeden z pobočníků, jemuž by se mohlo dáti k dispozici po 2 patračích od I./15. a II./115. oddílu, t. j. těch oddílů, jejichž pozorovatelní budou v blízkosti PD-15. Spojení pro PD-15 a dohled na organisování spojení u dělostřelectva zadního voje by měl spojovací důstojník skupiny, který by po organisování spojení na předcházející posici byl závčas odeslán na další posici (s potřebným personálem a pojiťky). Tímto způsobem by měl PD-15 po svém přemístění na další zadrž. posici připraveno fungující spojení a mohl by tedy ihned velet.

K c) Vypracování plánu paleb.

1. Plán palby za odpoutání a za ústupu divise z obranného postavení bude vypracován hlavně po dohodě velitelů oddílů s příslušnými veliteli pěchoty (praporu, pluku). Velitelé skupin zasáhnou pak hlavně tím, že připraví buď soustředění nařízená vel. děl. brigády nebo soustředění, na nichž se dohodnou s příslušnými vel. p. brigád. Tento plán palby, jak jsme již dříve řekli, blíže nestudujeme, poněvadž pro tuto činnost není podkladu v situaci vytvořené námětem.

2. Plán palby až po boj o 1. zadrž. posici bude vypracován opět hlavně veliteli oddílů po dohodě s příslušnými veliteli praporů. PD-15 zasáhne hlavně tím, že určí palebné úkoly hrubému oddílu a připraví soustředění, jež budou mít význam pro celý zadní voj.

Všeobecně plán palby bude obsahovati:

- a) plán palby za přibližování nepřítele,
- b) plán přehradných paleb,
- c) soustředění za přibližování nepřítele a za obrany posice,
- d) plán palby za odpoutání.

Tyto plány paleb vypracují většinou velitelé oddílů pro své pásmo s příslušnými veliteli praporů a podají žádost PD-15 (podle okolností i jen telefonicky) o zesílení hrubým oddílem, event. sousedními oddíly. Způsob vypracování plánu paleb byl již podrobně probrán ve VR. v minulém roce.

Zde se jím nebudeme zabývat, poněvadž bychom musili studovat nejříve plány paleb všech tří praporů a dělostřeleckých oddílů, což by mohlo býti opět jedním samostatným cvičením.

3. Plán palby za přibližování nepřítele k 2. zadrž. posici a za boje o ni bude vypracován obdobně jako na 1. zadrž. posici veliteli oddílů nebo baterií. PD-15 mimo usměrnění palby 1 hrubé baterie skoro vůbec nezasáhne.

4. Plán palby na 3. zadrž. posici bude vypracován asi v témž rozsahu jako na 1. zadrž. posici.

Poněvadž by PD-15 nestačil časově všechny tyto palby organisovat,

bude třeba jednoho orgánu, který by po dohodě s P-29 a event. podle žádosti velitelů praporů připravoval postupně plány paleb na zadnějších zadržovacích posicích. Za skupinu by to mohl provádět jeden z pobočníků, který provádí a řídí pro skupinu průzkum na zadnějších posicích. Takto připravený plán palby by odevzdal pobočník, nejlépe osobně, veliteli dělostřelectva zadního voje PD-15, a to pro 2. zadrž. posici do 12 hod. a pro 3. zadrž. posici do 15 hod. PD-15 navržený plán palby přezkouší a po dohodě s velitelem zadního voje jednotně upraví pro celý zadní voj. Plán palby musí ovšem vydati včas tak, aby oddíly jej měly dříve, než započnou manévry za příslušnou posicí.

Musí přihlížeti též k tomu, že i velitelům oddílů třeba poskytnouti čas potřebný k jeho vydání.

Na konec vydávám v příloze souhrnný návrh na užití dělostřelectva, který by učinil PD-15 veliteli zadního voje, a souhrnný rozkaz PD-15 pro dělostřelectvo zadního voje. Připomínám znovu, že je to souhrnný návrh a souhrnný rozkaz. Ve skutečnosti by jak návrh, tak i rozkaz byl vydáván postupně, a to časově tak, jak jsme si řekli již na počátku rozpravy. Souhrnný návrh i souhrnný rozkaz, třeba jen jako potvrzení těchto postupných (ústních, telefonických nebo písemných) návrhů a rozkazů, by v našem případě pravděpodobně vůbec nebyl vydán pro nedostatek času.

Návrh PD-15 na užití dělostřelectva zadního voje

(jako souhrn postupných, částečných ústních návrhů).

I. Pod mým velením bude podporovati: Prapor I/59 odd. II/15, prapor III/59 odd. I/15, prapor II/58 odd. III/15.

Těžiště bude vyjádřeno palbou hrubých baterií a vedlejšími pásmy působnosti lehkých oddílů.

II. Úkoly dělostřelectva zadního voje:

1. Všechno dělostřelectvo zadního voje chrání odpoutání divise a její ústup v dosavadních pásmech působnosti až po záchytné pásmo.

2. Na 1. zadržovací posici:

a) Zdržuje nepřítele za jeho přibližování k 1. zadržovací posici od čáry záchytného pásma v každém pásmu praporu dvěma bateriemi, hlavně ve směrech (v pořadí důležitosti): 1. Blšany, kóta 402, 2. Strojetic, Kolečov, 3. Kryry, Březnice, Bukov.

Hrubé baterie zesílí zdržování hlavně na směru Blšany—Děkov, a pak na směru Strojetic—Něm. Hořovice.

b) Podporuje 1. zadržovací posici v pásmu každého praporu 1 oddílem. Hrubé baterie zesílí palby hlavně oddílu II/15, pak oddílu I/15.

V pásmu středního praporu a v pásmu severního praporu až po hřeben trig. 436 Hůrka, kóta 429, 402 bude s to působiti všechno dělostřelectvo.

c) Chrání odpoutání s 1. zadržovací posice v pásmu každého praporu dvěma bateriemi, 1 hrubou baterií zesílí palby hlavně v pásmu středního praporu.

3. Na 2. zadržovací posici:

a) Zdržuje nepřítele za jeho postupu k 2. zadržovací posici třemi lehkými a 1 hrubou baterií.

Směry zdržování: Prodloužené směry ad 2. a) na Děkov, Zderaz a Oráčov.

b) Podporuje 2. posici a chrání odpoutání vojsk s ní třemi lehkými (v každém úseku 1) a 1 hrubou baterií. Hrubá baterie zesílí palby hlavně ve směru na Děkov a v pásmu severního a středního praporu.

4. Na 3. zadržovací posici:

a) Zdržuje nepřítele za jeho postupu ke 3. zadržovací posici 2/3 lehkých baterií, hlavně ve směrech:

1. Něm. Hořovice, Zderaz, trig. 429 Ptačí v.,

2. Děkov, Kolečovice,

3. Bukov, Oráčov.

Hrubé baterie zesílí palbu hlavně na směru 1 a 2.

b) Podporuje 3. zadržovací posici všemi bateriemi zadního voje.

Do pásma středního praporu bude s to působiti všechno dělostřelectvo zadního voje; do pásem křídelních praporů 2 lehké a hrubý oddíl.

III. Styk a spojení:

SV. PD-15 s velitelem zadního voje v Něm. Hořovicích; osa Zderaz, Oráčov, Šanov.

Spojení s pěchotou: PD-15 v osobním styku s velitelem zadního voje.

IV. Střelivo:

K dispozici pro den 5./V. od překročení záchytného pásma praporu

1. sledu $\frac{3}{4}$ PP pro lehká, $\frac{1}{2}$ PP pro hrubá děla.

Navrhují spotřebu:

Pro boj až o 1. posici $\frac{5}{10}$ střeliva,

pro boj až o 2. posici $\frac{1}{10}$ střeliva,

pro boj až o 3. posici $\frac{4}{10}$ střeliva.

V. Plány paleb pro jednotlivé zadržovací posice vypracují velitelé oddílů v dohodě s vel. praporů.

Oddíl II/115 zesílí až po 2. zadržovací posici hlavně palbu oddílu II/15, pak I/15, na 3. zadržovací posici hlavně palbu oddílů I/15. Palby usměrním až podle návrhů vel. oddílů a po vzájemné dohodě.

VI. Letectvo:

Letecké pozorování bude dělostřelectvo potřebovati hlavně po překročení záchytného pásma praporu 1. sledu do údolí Březnice a po ústupu 2. zadržovací posice.

V obou případech hlavně na směrech: Blšany, Děkov, Kolečovice a Strojetic, Něm. Hořovice, Zderaz.

S letounem bude spolupracovati hlavně hrubý oddíl. Lehké oddíly budou však rovněž připraveny vyhověti žádosti letce.

Dělostřelecký pluk 15.

Něm. Hořovice, dne 5./V. ve 12 hod.

Čj.

(dvanáct).

Rozkaz čís. 25

pro ústup dne 5./V.

(souhrn postupně vydávaných krátkých rozkazů).

I. Situace: Dnes v 10.30 hod. ustoupí divise z dosavadní posice.

II. Zadní voj, skládající se z velit. p. pl. 59, I/59, III/59, II/58 prap., děl. pl. 15, II/115 oddílu bez 1 bat., $\frac{1}{2}$ žen. roty, vše pod velením velitele 29. p. brig., má za úkol usnadniti odpoutání divise a zdržovati nepřítele s těžištěm sil na ose Strojetic—Šanov tak, aby čelní sled nepřítele nepřekročil do setmění 5./V. čáru Klečetné, Ptačí v., Kněževy.

Hranice pásma zadního voje: na jihu: vše mimo Höll-B., Weinberg, kóta 439, háj. Lovíč, Neu M., vše v to: kóta 426, Auf dem Keil, kóta

406, (sev. Řeřich). — Na severu: vše mimo: Soběchleby, Vlkov, Hořesedly, Kněževes, Rakovnický les.

Severně zdržuje nepřítele zadní voj 3. divise, jižně bočná skupina.

III. Úmysl velitele zadního voje:

a) Zdržeti nepřítele co nejdéle na čáře 1. zadržovací posice, t. j.: Bílenec, kóta 421 Weinberg, kóta 408 Wiessenz B., kóta 370, 420 Habicht Hübel, An der Hacke, a záp. okraj lesa 500 m sev. od An der Hacke.

b) Potom zdržovati jeho postup zejména podél os:

1. Blšany, Děkov, Kolečovice,

2. Strojetic, Kolečov, Něm. Hořovice, Zderaz, trig. 429 Ptačí v., s těžištěm po trig. 437 Neudorfer Höhe na ose ad 1., odtud na ose ad 2.

Na západě v lesním pásmu chrániti ústup samostatnou jednotkou proti možným nepřátelským obchvatům,

2. zadržovací posice: kóta 503, 427 Gütich B., kříž Sauteichl, kóta 423, 433, 435 Šmikovský v., 423 Stecken B., trig. 437 Neudorfer Höhe, Nová Ves a záp. okraj lesa sev. od Nové Vsi.

c) V každém případě zabrániti nepříteli v získání pozorovatelů v čáře: kóta 469, trig. 429 Ptačí v., 430 Spitzberg, organisováním obrany s těžištěm na hřbetě Ptačí v. trig. 429.

3. zadržovací posice: kóta 469, záp. okraj Švihova, kóta 424, kříž 417, cih. 1 km jz. od Kolečovic, záp. okraj Kolečovic, b. m. 368.

IV. S t a v a: Prapory vedle sebe od severu: I/59, III/59, II/58 prap.

Hranice pásma středního praporu: na západě v to kóta 385 (800 m j. od Strojetic), mimo kóta 408, kříž Sauteichl, dv. Čížkov, v to kóta 424, lesíky 1 km j. trig. 429 Ptačí v., kaple Pšovky; na východě v to Běsno, mimo kóta 423 Stecken B., Heřmanov, cih. 1 km jz. od Kolečovic, v to les Weinberg.

V. P r o v e d e n í:

a) Každý prapor utvoří 2 sledy: 1. sled 2 pěší a kul. rota, 2. sled 1 p. rota.

1. sled obsadí postupně 1. a 3. zadr. posici, 2. sled 2. zadr. posici a sled záloh 3. zadr. posice.

b) Na 1. zadr. posici vytvoří prapory souvislou palebnou clonu, sáhající až k ohbí silnice 750 m vých. od Březnice, k vých. okraji Strojetic, vých. okraji lesa Pfarrer W. a lesa severně.

Na 2. zadr. posici bude vytvořena clona pomocí ohnisek odporu v síle 1 p. čtyř, střežící komunikace a možné příchody nepřítele v místech: sz. okraj lesa Pomeisel-Lowitscher Wald při záp. hranicích pásma zadního voje, kruh., kóta 427 Gütich B., kříž Sauteichl, kóta 423, 433, 435 Šmikovský v., kóta 407, 423, Stecken B., trig. 437 Neudorfer Höhe, Nová Ves a záp. okraj lesa 1 km sev. od Nové Vsi.

Na 3. zadr. posici vytvoří prapory obranu s přehradou, sáhající k zastávce Oráčov, k vých. okraji Oráčova, ke kotě 394, (1 km sv. od Oráčova), k vých. okraji Zderazu, ke kotě 399, ke kříži 380 a k b. m. 368.

c) Těžiště zdržování:

U I/59 prap. podél osy trig. 436 Hůrka, kóta 402, Děkov, Kolečovice;

u III/59 prap. podél osy Strojetic, Kolečov, Něm. Hořovice, Zderaz, trig. 429 Ptačí v.;

III/58 prap. chrání jižní bok zdržováním nepřítele v lesním pásmu Worschnitz Wald, Pomeisel-Lowitscher Wald, hlavně na čáře 421 po les-

ním průseku přes „I“ nápisu Wald na kotu 408, dále kóta 503, kruh. a kóta 427 Gütich B.

Na 3. zadr. posici zaujme obranu s hlavním důrazem na udržení hřbetu kot 469, 420.

d) Obsazení 1. a 2. zadr. posice ihned; odporu musí býti schopny: 1. posice od 10.30 hod., 2. posice od 11.30 hod.

2. a 3. zadr. posice budou připraveny velitelem p. pl. 59.

e) Ústup s jednotlivých zadržovacích posic:

Při ústupu s 1. a 2. zadr. posice řídí se oba křídelní prapory ústupem III/59 prap., který ustoupí na rozkaz velitele zadního voje.

Hlavní směry ústupu:

II/58 prapor: Bukov, sv. okraj lesa Pomeisel-Lowitscher Wald, Oráčov;

III/59 prapor: Kolečov, Něm. Hořovice, Zderaz, Ptačí v.;

I/59 prap.: kóta 402, sev. okraj Habicht Hübel, Děkov, Kolečovice.

Ústup s 3. zadr. posice na rozkaz velitele zadního voje.

VI. Dělostřelectvo:

Pod mým velením:

Oddíl II/15 bude podporovati I/59 prap.,

„ I/15 „ „ III/59 „ ,

„ III/15 „ „ II/58 „ .

Oddíl II/115 zesílí palbu lehkých oddílů po 2. posici hlavně v pásmu II/15 odd., pak I/15 oddílu; od 2. posice hlavně v pásmu I/15 oddílu.

VII. Úkoly oddílů:

II/15 oddílu:

a) všemi bateriemi chrání v dosavadním pásmu působnosti odpoutání a ústup až po záchytné pásmo. Za tím účelem přemístí do 9.15 hod. 2 baterie do prostoru asi 1 km sev. od Děkova.

b) Dvěma bateriemi z tohoto prostoru bude pokračovati ve zdržování nepřítele za jeho postupu k 1. zadržovací posici hlavně podél směru Blšany, kóta 402. Pásmo působnosti se prodlužuje na jihu: mimo Očihov, ovčín (sev. od Běsna). — 1 baterii z prostoru An der Hacke přemístí po překročení záchytného pásma prapory 1. sledu do prostoru N. Ves.

c) Všemi bateriemi bude podporovati 1. zadržovací posici. Vedlejší pásmo působnosti oddílu na jih po Hřebíčovský ml.—Strojetice — dvěma bateriemi.

d) Dvěma bateriemi bude chrániti odpoutání s 1. zadržovací posice, a to 1. baterii z prostoru N. Ves, 2. baterii z prostoru Děkova.

e) 1 baterie z prostoru N. Ves bude zdržovati postup nepřítele k 2. posici až po čáru kóta 425, 369. 1 baterii z prostoru Děkova přemístí před odpoutáním s 1. posice do prostoru Kolečovic, 2 baterie z prostoru Děkova přemístí po odpoutání s 1. posice do prostoru již. od Přílep.

f) 1 baterie z prostoru Kolečovic bude podporovati 2. zadrž. posici od čáry kóta 425, kóta 369, chrániti odpoutání a ústup s této posice až po čáru Hokov, kóta 422 Rother Hügel. Po dosažení nepřítelem čáry kóta 425, kóta 369, přemístí 1 baterii z prostoru N. Ves do prostoru jižně od Přílep.

g) Dvěma bateriemi z prostoru jižně od Přílep bude zdržovati postup nepřítele k 3. zadr. posici od čáry Hokov, kóta 422 Rother Hügel hlavně ve směru Děkov, Kolečovice.

Jednu baterii z prostoru Kolečovic přemístí po dosažení nepřitelem čáry Hokov, kóta 422 Rother Hügel do prostoru Nouzova.

h) Všemi bateriemi bude podporovati 3. zadr. posici. Vedlejší pásmo působnosti oddílů na jih po hřeben trig. 429 Ptačí v., trig. 519 Lovič.

I/15 oddílu:

a) Všemi bateriemi chrání v dosavadním pásmu působnosti odpoutání a ústup až po záchytné pásmo. Za tím účelem přemístí do 9.15 hod. 2 baterie do prostoru Něm. Hořovic.

b) Dvěma bateriemi z tohoto prostoru bude pokračovati ve zdržování nepřitele za jeho postupu k 1. zadr. posici hlavně podél směru Strojetic, Kolečov. Pásmo působnosti se prodlužuje na severu: v to Očíhov, ovčín; na jihu: v to Hřebíčovský ml., kóta 408 (záp. od Kolečova).

1 baterii z prostoru Kolečova přemístí po překročení záchytného pásma praporek 1. sledu do prostoru jižně od hřbetu kóta 433, kóta 435.

c) Všemi bateriemi bude podporovati 1. zadr. posici. Vedlejší pásmo působnosti: na sever po hřeben trig. 436 Hůrka, kóta 429, záp. okraj lesa Habicht Hübel, kóta 434.

d) Dvěma bateriemi (1 baterií z prostoru Něm. Hořovic a 1 baterií jižně hřbetu kot 433, 435) bude chrániti odpoutání s 1. zadr. posice.

1 baterii přemístí z prostoru Něm. Hořovic před odpoutáním s 1. zadr. posice na čáru 3. zadr. posice; 2. baterii přemístí z téhož prostoru po odpoutání s 1. zdržovací posice za 3. zdržovací posici do prostoru Weinberg.

e) 1 baterie z prostoru již. od kot 433, 435 bude zdržovati postup nepřitele k 2. zadr. posici až po Něm. Hořovice, kóta 434 Achthusch B. Pak ji přemístí do prostoru Weinberg.

f) 1 baterie z čáry 3. zadr. posice bude podporovati 2. zadr. posici od čáry Něm. Hořovic, kóta 434 Achthusch B., chrániti odpoutání a ústup s této posice až po čáru kapl. 404, Heřmanov. Pak ji přemístí do prostoru Weinberg.

g) Dvěma bateriemi bude zdržovati nepřitele za jeho postupu k 3. zadr. posici od čáry kapl. 404, Heřmanov, hlavně ve směru Něm. Hořovice, Zderaz, Ptačí v.

h) Všemi bateriemi bude podporovati 3. zdržovací posici.

Vedlejší pásmo působnosti:

na sever po hřbet kóta 434, trig. 437 Neudorfer Höhe, Kolečovice; na jih po vých. okraje lesů Lovič, Schlossplatz.

III/15 oddílu:

a) Všemi bateriemi chrání odpoutání a ústup v dosavadním pásmu působnosti až po záchytné pásmo. Za tím účelem přemístí do 9.15 hod. 2 baterie na čáru Gütich B., kříž Sauteichel.

b) Dvěma bateriemi bude pokračovati ve zdržování nepřitele za jeho dalšího postupu k 1. zadr. posici, hlavně podél směru Krýry, Březnice, Bukov.

Pásmo působnosti se prodlužuje na severu po Hřebíčovský ml., kóta 408 (záp. Kolečova).

Jednu baterii z Worschnitz Wald přemístí po překročení záchytného pásma 1. sledem do prostoru Sádka.

c) Všemi bateriemi podporuje 1. zadr. posici a chrání odpoutání s této posice.

Vedlejší pásmo působnosti na sever: po hřeben trig. 436 Hůrka, kóta 429, záp. okraj lesa Habicht Hübel.

Po odpoutání přemístí 2 baterie z prostoru Gütich B. do prostoru jv. od Pšovlk.

d) 1 baterie z prostoru Sádka zdržuje přiblížení nepřítele k 2. zadr. posici, podporuje ji a chrání odpoutání s ní. Potom ji přemístí do prostoru Malcovského ml.

e) Dvěma bateriemi zdržuje nepřítele za jeho postupu k 3. zadr. posici, hlavně ve směru Bukov, Oráčov, Švihov.

f) Všemi bateriemi podporuje 3. zadr. posici.

Vedlejší pásmo působnosti na sever po kotu 435 Šmikovský v., Kolečovice.

II/115 oddíl:

a) Chrání odpoutání a ústup z obranné posice až po 1. zadr. posici. Přemístí do 9.15 hod. obě baterie do prostoru sev. záp. od Hókova.

b) Během boje zadního voje bude prováděti palbu proti nepřátelským bateriím a na můj rozkaz zesílí palbu lehkých oddílů, a to:

1. Při zdržování nepřítele k 1. posici na směru Blšany, k. 402, pak Strojětice, Kolečov;

při obraně 1. zadr. posice hlavně II/15, pak I/15 oddílu.

Jednou baterií zesílí palbu I/15 oddílu při ochraně odpoutání s 1. posice.

1 baterii přemístí před odpoutáním s 1. zadr. posice do prostoru sz. od Kolečovic s úkolem zdržování nepřítele za postupu k 2. zadr. posici, hlavně ve směru na Děkov a Něm. Hořovice. 2. bat. přemístí po odpoutání se 1. posice na již. okraj lesa sev. od Šanova.

Před odpoutáním s 2. zadr. posice přemístí se do tohoto prostoru i baterie od Kolečova.

2. Zdržování nepřítele za postupu k 3. posici zesílí hlavně ve směru Něm. Hořovice, Zderaz, trig. 429 Ptačí v. a ve směru Děkov, Kolečovice.

Na 3. zadr. posici zesílí palbu hlavně I/15, pak II/15 oddílu.

VIII. Pozorovatelný:

PD-15 a II/115 oddílu:

na 1. posici: v prostoru trig. 403,

„ 2. „ „ „ koty 435, Šmikovský v.,

„ 3. „ „ „ trig. 429 Ptačí v.

IX. Palebné postavení: Podle článku 7.

Přemísťování baterií lehkých oddílů řídí velitelé oddílů.

Přemísťování baterií hrubých na můj rozkaz.

X. Styk a spojení:

SV PD-15 s velitelem zadního voje Něm. Hořovice; osa: Zderaz, Ptačí v., Šanov;

SV II/15 odd. s vel. I/59 prap.: kóta 402; osa Děkov, Kolečovice;

SV I/15 oddílu s vel. III/59 prap.: trig. 403 Neugewend; osa Něm. Hořovice, Ptačí v., rozcestí 500 m v. koty 415;

SV III/15 oddílu s vel. II/ 58 prap.: Bukov; osa ovčín, Oráčov, Švihov, kóta 420;

SV II/115 oddílu: jako PD-15.

Ústředna skupiny na 1. zadr. posici v Něm. Hořovicích; oddíly připojí se svými prostředky do 10.15 hod. Na 3. zadr. posici vybuduje spojení k oddílům spojovací četa skupiny.

(Pozn.: Otázka spojení bude detailněji řešena ve zvláštním cvičení v Cvičebních listech.)

XI. Střelivo:

K dispozici pro den 5./V. od překročení záchytného pásma prapory
1. sledu $\frac{3}{4}$ PP pro lehká, $\frac{1}{2}$ PP pro hrubá děla.

Oddíly smí z tohoto střeliva spotřebovati:

pro boj až po 1. zadr. posici $\frac{5}{10}$,

pro boj až po 2. zadr. posici $\frac{1}{10}$,

pro boj až po 3. zadr. posici $\frac{4}{10}$.

Zásobování střelivem bude řešeno ve zvláštním cvičení ve Cvičebních listech.

XII. Plán paleb: Neřešen — viz poznámky ke konci rozpravy.

XIII. Letectvo: Se zadním vojem bude pracovati 1 letoun.

Pro spolupráci určují II/115 oddíl. Lehké oddíly budou však rovněž připraveny spolupracovati s letcem.

XIV. Příprava činnosti dělostřelectva na 2. a 3. posici podle zvláštního rozkazu.

Za spr.:

Velitel děl. pl. 15:

Dostanou: I-III/15, II/115 odd.,

PD-15.

vel. zad. voje,

vel. 15. pol. děl. brig.

Poznámka: Tento souhrnný rozkaz by pravděpodobně pro nedostatek času nebyl vůbec vydán.

H. a U.:

Ústup ve dne.

Působnost služeb za ústupu ve dne.

Pokračování námětu.

(Viz Cvičební listy, r. XII., č. 3.—9.)

I. část.

A. Materiální situace 15. divise 4. května v 21 hod. po provedení ústupu byla tato:

a) Zbrojní služba. Divisní zbrojní park je v prostoru Zderaz, Keblany, Kolečovice, Přílepy.

Přejímá na muničním nádraží (MN.) v Kolečovicích municí vyžádanou velitelstvím divise a dodanou I. armádou.

Divisní zbrojní park (DZP.) zřídil divisní muniční výdejny:

pěchotní munice:

pro 29. pěší brigádu a SPO. 15: nablízku křižovatky silnic 417 (1 km západně od Bukova),

pro 30. pěší brigádu: ve Vrbicích;

dělového střeliva:

pro přímou podporu 29. pěší brigády: v Kolečově,

pro přímou podporu 30. pěší brigády: v Děkově,

pro skupinu všeobecné činnosti: v Hokově.

5. května do 4 hodin bude munice u divise rozložena takto:

Pěchotní munice.

Prapory (SPO.) v hlavní posici budou míti základní dotaci, zvýšenou podle důležitosti obranných úkolů.

Prapory záloh budou míti úplnou základní dotaci.

V divisních výdejnách pěchotní munice budou určité zásoby munice k dispozici velitelů brigád (SPO.).

V stanovišti divisního zbrojního parku zásoby pěchotní munice ve dvojnásobné výši organických zásob DZP. k dispozici velitele divise.

Dělové střelivo.

Dělostřelecké oddíly budou mít u sebe (v palebných postaveních a na vozidlech) úplný 1. a 2. sled a příslušnou část 3. sledu; na vozidlech divisního zbrojního parku, resp. v divisních výdejnách dělového střeliva asi dvojnásobný náklad lehké kanonové a houfnicové muniční kolony a náklad 1 hrubé houfnicové muniční kolony.

b) Ženíjná služba. Divisní ženijní park v Hokově.

Za ústupu odevzdal zbytky svých zásob vojskům pro úpravu posice na Blšance (obzvláště nářadí pro zemní práce).

Přejímá na ženijním nádraží (ŽN.) v Kněževsi nové zásoby ženijního materiálu od I. armády, jehož použití je předvídáno pro další potřeby vojsk.

Divisní mostová souprava byla dirigována armádou k vybudování přechodů přes řeku Berouнку. U Zvíkovce a Skryje buduje I. armáda 8 T výpomocné mosty.

c) Zdravotnická služba. Divisní obvaziště v Něm. Hořovicích.

Divisní polní nemocnice v Senomatech.

Odsunová nemocnice v Rakovníku;

ostatní armádní nemocnice dále vzadu.

d) Intendanční služba. Divisní intendanční park u nákl. zastávky Pšovky. (Budoucí proviantní nádraží PN.)

Divisní pekárna a jatky v Šanově. Divisní pekárna dosud nezahájila výrobu.

Vozatajská kolona 43 s kombinovanou dávkou proviantu v Petrovicích.

Základní výbava u útvarů bude do konce 4. května doplněna.

Tělesová výbava.

Sloučené proviantní vozy útvarů zbraní divise s dávkou pro 6/V (bez masa) v Heřmanově, sz. od Kolečovic.

Prázdné proviantní vozy pro dávku 7/V byly velitelstvím divise dirigovány do Pšovky, kde bude proveden 5/V od 1—3 hod. odběr drobného proviantu, ovsu a chleba.

e) Spojovací služba. Divisní telegrafní rota v Hokově.

f) Veterinářská služba. Divisní veterinářská ošetrovna v Lubné.

Předsunutá divisní veterinářská sběrna v Oráčově.

g) Vozatajská služba. Divisní vozatajský park v Lubné.

Vozatajská kolona 44 pracuje ve prospěch ženijní a zdravotnické služby divise, vozatajská kolona 45 ve prospěch divisní zbrojní služby.

h) Automobilní služba. Divisní automobilní park v Senomatech.

Předsunutá výdejna pohonných hmot v Kolečovicích.

Divisní nákladní autokolona 15: v Kolečovicích pracuje ve prospěch divisní zbrojní služby.

ch) Pracovní roty: pracovní rota 30 v Kolečovicích pracuje ve prospěch divisní zbrojní služby, 31 v Hokově a Něm. Hořovicích pracuje ve prospěch divisní zdravotnické a ženijní služby.

i) Velitelství divise upravilo cirkulaci a dozírá hlavně na dobrý dopravní ruch v Něm. Hořovicích, v Hokově a Kolečovicích.

B. Úvahy velitelství divise, které měly vliv na umístění útvarů divisních služeb a jejich působnost za cbranu na řece Blšance:

15. divise na odkrytém západním křídle I. armády po neúspěšných bojích ustoupila a přešla v pozdních odpoledních hodinách 4. května do obrany povšechně za řekou Blšankou.

Velitelství divise, jež před ústupem 4/V vědělo, že divise přejde do obrany, časově neurčitě omezené, při níž může býti i nadále ohrožováno jižní křídlo divise. (Mezera mezi I. modrou armádou a armádní skupinou P vznikla již v noci s 3. na 4. května.)

Mimo to velitel divise — vzhledem na ztenčené početní stavy pěších pluků a silně pokleslý morální stav vojsk — nemohl příznivě ohodnotiti vlastní odolnost v obraně.

Byly to hlavně tyto okolnosti, které měly vliv na rozhodnutí velitelství divise, členiti útvary divisních služeb do značnější ještě hloubky, než jak by tomu bylo za normální obrany, t. j. ve svazu s vojsky plně hodnotnými. Kdyby se obrana na řece Blšance dobře ustálila, zajisté by velitel divise posunul později útvary svých služeb blíže k frontě.

Za dané situace bude nejúčelnější ponechatí blízko fronty jen ty divisní služby, kterých divise za obrany bude nejvíce potřebovati. Ty pak rozvinouti tak, aby bylo zaručeno zásobování za těchto dosti nepříznivých podmínek (hlavně municí, ženijním materiálem) a odsun (osob a zvířat).

Při umístění útvarů služeb mělo velitelství divise též zřetel na těžiště obrany, komunikace, zásobovací nádraží (armádní výdejny) a pak na tu okolnost, že toto hluboké členění služeb není armádou nijak prostorově omezeno.

Členěním (umístěním) útvarů služeb divise do hloubky tvoří si velitel divise zároveň příznivé podmínky pro další ústup celé divise, který v daném případě musí býti velitelem předvídan.

Přesun služeb v tomto možném případě bude méně vydán panice, nepřekáží a neruší přesun vojsk.

Třeba pamatovati též na to, že k přerušení činnosti služeb a k vyprázdňení výdejen (skladů) je potřeba určitého nezbytného času, kterého se dosáhne také větší vzdáleností od fronty.

II. část.

Úvahy velitelství 15. divise a jeho předvídaní pro působnost služeb vzhledem k situaci 4. května a k úkolu stanovenému 15. divisi osobní a tajnou instrukcí velitele I. armády (ze dne 4/V v 21 hod.).

V předešlé části jsme krátce odůvodnili působnost a umístění útvarů služeb 15. divise za obrany na řece Blšance.

Jaký vliv na působnost služeb divise mohou míti zprávy došlé na SV. 15. divise mezi 21. a 22.15 hod. 4. května a rozhodnutí velitele divise, vynucené v důsledku těchto zpráv?

Velitel divise nařizuje prodloužení a zesílení svého jižního křídla. Toto rozhodnutí nebude míti zvláštní vliv na dosavadní působnost služeb divise.

Zřízením divisní výdejny pěchotní municí u 417 záp. od Bukova je postaráno též o zásobování pěchotní municí nových jednotek, které prodloužily jižní křídlo divise.

Dělostřelecký oddíl II./52., který přijde do prostoru Obora, Chotěšov, může býti zásobován z divisní výdejny dělového střeliva v Kolečovicích.

Půjde jen o přiměřené zvýšení zásob munice v těchto divisních muničních výdejnách.

Divisní obvažiště v Něm. Hořovicích vyhovuje i pro jižní, prodloužené křídlo 15. divise.

Po 22. hodině 4. května dostal velitel 15. divise osobní a tajnou instrukci velitele I. armády.

U kolem 15. divise je držeti 5. května do večera dosaženou čáru na řece Blšance. Pro působnost služeb to znamená, že divisní služby musí zajistiti materiálně obranný boj po celou dobu jeho trvání 5. května.

Potom 15. divise ustoupí, aby znovu přešla do obrany, a to buď na čáře Křekovice (jz. od Petrovic), Hostokryje, Rakovník anebo až za řekou Berouňkou.

Z toho vyplývá, že služby 15. divise budou musit, co se týká časové naléhavosti, působiti:

a) při ústupu za Berouňkou, po předchozí obraně na čáře Zavidov, Rakovník:

1. za obrany divise na Blšance (celý den 5. května);
2. za ústupu valných sil divise a jeho zajištění (zadní voje; v noci s 5. na 6. a 6. května);
3. za obrany divise na čáře Křekovice, Hostokryje, Rakovník (6. května a 7. května, podle potřeby i déle);
4. za dalšího ústupu z čáry Zavidov, Rakovník za Berouňkou a jeho zajištění (7. května nebo později);
5. za obrany za řekou Berouňkou;

b) za ústupu divise z Blšanky přímo za Berouňku:

1. jako za a), 1,
2. za ústupu divise (a jeho zajištění) z obranné čáry Blšanka za Berouňku (v noci s 5. na 6. května a během 6. května),
3. jako za a), 5.

Za obranného boje 5/V bude divise nezbytně potřebovati službu zbrojní, zdravotnickou, ženijní, veterinářskou a dopravní, kromě služby intendantní.

V obraně 5/V budou tyto služby působiti tak, jak uvedeno v části I, A.

Za ústupu na čáru Křekovice, Hostokryje, Rakovník nebo přímo až za řeku Berouňku bude to mimo službu intendantní opět hlavně služba zbrojní, zdravotnická, ženijní, veterinářská a dopravní, které budou působiti jak ve prospěch zadních vojáků divise, tak i jejich valných sil. V obraně na čáře Křekovice, Hostokryje, Rakovník anebo za Berouňkou bude nutno rozvinouti úplně veškeré služby divise, a to v rozsahu podle trvání obranného boje.

Stanovili jsme povšechně, kterých divisních služeb budeme 5. května k obrannému boji na řece Blšance potřebovati, a podle toho můžeme určit, které služby (jejich součásti) bude možno již v noci se 4. na 5. května odsunouti za novou obrannou posici.

Stanovme si nyní podrobně potřeby na jednotlivé služby divise a jejich působnost podle úkolu „divise ustoupí 5. května večer“.

1. Zbrojní služba. Z divisních muničních výdejen doplní nebo zvýší svoji dotaci především jednotky velitelem divise předvídané pro úkol zadních vojáků, a to ještě v noci se 4. na 5. května. Případný zbytek munice divisních muničních výdejen převezmou útvary valných sil divise k doplnění svých zásob nebo bude musit býti odsunut zbrojní službou divise.

Velitelům zadních vojů budou mimo to dány k dispozici — a to do vhodných míst — části muničních kolon divisního zbrojního parku se zásobami úměrnými trvání jejich úkolu.

Zbytek zásob divisního zbrojního parku bude přesunut jižně od čáry Zavidov, Petrovice, Hostokryje, Rakovník 5. května od setmění.

2. Ženíjní služba. Trhaviny potřebné k předvídaným ničením odevdá divisní ženijní park útvarům pověřeným ničením, a to již v noci se 4. na května; přesune se 5. května za setmění za novou obranou čáru a odsune tam důležitý ženijní materiál, nepotřebný pro boj zadních vojů.

3. Zdravotnická služba. Divisní obvaziště musí býti pohotovo přijímati raněné po celý den boje 5/V, za ústupu v noci na 6/V a 6/V i od zadních vojů.

Divisní obvaziště bude rozděleno na sledy, aby se mohlo postupně přemísťovati a přijímati raněné od zadních vojů.

Bude proto možno přesunouti za novou obrannou čáru divisní polní nemocnici teprve 6. května.

Bude nutno pamatovati na přidělení dopravních prostředků též velitelům zadních vojů, aby jim byl usnadněn odsun raněných.

4. Intendanční služba. a) Divisní pekárna 4. května ustoupila do Šanova, ne zahájila tam dosud výrobu a možno ji tedy v noci se 4/5 na 5/V přesunouti za řeku Berouнку, kde může opět plně působiti za příznivějších podmínek a po delší dobu.

Velitelství divise musilo proto vyžádati od armády přísun chleba 5/V na PN. Pšovky, ježto ústupem byla přerušena činnost divisní pekárny.

b) Divisní jatky rozvezly 4. května večer maso k útvarům divise. Zůstanou v Šanově, kde 5. května poráží dobytek a maso naloží na AZM., která je rozveze 5/V odpoledne k útvarům divise.

Divisní jatky po odezdání masa na AZM. přesunou se 5/V do nového místa za Berouнку.

c) Divisní intedanční park po příjmu a výdeji dávky 5. května (na 7/V) na PN. Pšovky (od 1—3 hodin) přemístí se na nové PN. (nebo armádní proviantní výdejnu).

d) Vozatajská kolona 43 v Petrovicích s kombinovanou dávkou proviantu se přesune v noci se 4. na 5. května prozatím za novou obrannou čáru Zavidov, Rakovník, aby z jejich zásob mohly býti hrazeny, počínaje dnem 6/V, nepředvídané potřeby (t. j. doplnění možných ztrát proviantu u vojskových těles a nepravidelnost v dodávání proviantu armádou).

e) Proviantní vozy s dávkou na 6/V vydají v odpoledních hodinách 5/V proviant na kuchyňské vozy a budou za soumraku téhož dne dirigovány na nové PN. (armádní proviantní výdejnu).

Proviantní vozy s dávkou na 7/V po odběru 5/V na PN. Pšovky ve 3 hodiny odjedou do Petrovic (místo 1. určení), kam dorazí ještě před svítáním.

5. Automobilní služba. Divisní automobilní park se přesune v noci se 4. na 5. května za čáru Zavidov, Rakovník, ježto ho za ústupu nebude nutně potřebovat, za nové obrany. však ano.

Bude pečovat za ústupu jen o zásobování pohonnými hmotami — zřídí výdejny pohonných hmot.

Ostatní útvary automobilní služby (divisní zdravotnická a divisní nákladní autokolona) budou plně zaměstnány zásobováním a hlavně odsuny před ústupem a během něho.

6. Vozatajská služba.

Divisní vozatajský park se přesune prozatím jižně od čáry Zavidov, Rakovník a ponechá sběrný severně od této čáry pro potřeby ústupu.

Divisní veterinářská ošetrovna se přesune blíže k řece Berounce a ponechá divisní veterinářskou sběrnou na hlavní ose ústupu divise a zadních vojů.

7. **C i r k u l a c e.** Dosavadní dozor divise nad cirkulací — podle části I, A — bude rozšiřován postupně v celé hloubce ústupového pásma, s obzvláštním zřetelem na místa (osady, křižovatky, mosty), kde by mohlo za ústupu dojít k nepořádkům (panice).

8. **O d s u n y z a j a t c ů.** Velitel divise usnadní odsun zajatců u zadních vojů vytvořením divisních sběrů zajatců na hlavních ústupových osách zadních vojů.

9. Pro přesun služeb v noci z 5. na 6. května bude lze bráti v úvahu průběžné komunikace, vedoucí do prostoru jižně od čáry Zavidov, Rakovník. V našem případě bude možno využít i polních cest, ježto podle námetu je po delším deštivém období suché a jasné počasí.

Budou to hlavně tyto komunikace:

a) Hokov, Kolečovice, Senomaty, Lubná, Pavlíkov, Všetaty (pro jízdní útvary),

b) Kolečovice (Oráčov), Šanov, Petrovice, Krakov, Rousínov (pro jízdní i motorisované útvary).

Z á v ě r. Ježto v tomto případě — kdy půjde o dobrovolný ústup divise, provedený v noci — případ to nejžádoucnější a nejčastější — a kdy divise bude mít k dispozici k provedení příprav ústupu téměř celou noc z 4. na 5. května a celý den 5. května, může být ústup divise po stránce materiální dobře připraven a též plánovitě proveden.

Utajení ústupu, pokud to záleží na činnosti divisních služeb, může být dosaženo, ježto nejdůležitější přesuny útvarů služeb bude lze provést za tmy.

III. část.

V 8. hod. 5/V došel od velitele armády telegram, kterým se nařizuje, aby 15. divise přerušila již boj dopoledne 5/V a ustoupila na čáru Zavidov, Rakovník.

Vzhledem k tomuto rozkazu velitele I. armády rozhodl se velitel 15. divise provést ústup tak, jak uvedeno ve CL. XII, čís. 4, str. 34—36.

Z nového úkolu divise vyplývá, že ústup divise bude proveden ve dne, počínaje 10. hodinou 5/V, a ne teprve za setmění 5/V, jak to bylo velitelem divise připraveno podle dřívější osobní a tajné instrukce velitele I. armády.

O působnosti služeb divise za ústupu, jehož počátek byl předvídan při setmění 5/V, bylo pojednáno v části II.

Změnou doby zahájení ústupu divise nastává nutnost nově upravit působnost divisních služeb tak, aby to odpovídalo změněným podmínkám ústupu.

Aby velitelství divise poskytlo svým službám k provedení příprav co nejvíce času (z krátké doby, která je pro přípravy ústupu divise k dispozici), jest nutno, aby samo velitelství jednalo rychle a aby jedna osoba štábu divise (náčelník štábu divise nebo přednosta IV. oddělení štábu) sjednotila a rychle a plánovitě řídila celou působnost služeb divise.

Stane se tak — po hrubém rozhodnutí velitele divise co do materiálních opatření za ústupu — hlavně postupnými, rychlými a krátkými rozkazy velitelství divise.

Při tom musí snaha velitelství směřovati k tomu, aby útvary služeb byly s to zahájití přesun dozadu před zahájením ústupu trénu vojsk.

Úvahy pro změny, jak třeba nově upravit a doplnit působnost služeb divise — proti způsobu uvedenému v II. části — jsou tyto:

1. Zbrojní služba.

Doplnění munice u valných sil divise nebude možno provést z dosavadních divisních výdejen, nýbrž teprve za novou obrannou čarou.

Proto urychlí divisní zbrojní park především odsun zbytků munice z divisních muničních výdejen.

Divisní zbrojní park dá předvídanou část muničních kolon divisního zbrojního parku k dispozici velitelům zadních voňů, a to co nejdříve.

Ženíjná služba.

Divisní ženíjný park uspíší evakuaci nepotřebného cenného ženíjního materiálu, jestliže se tak již nestalo v noci s 4. na 5. května.

Zdravotnická služba.

Odsun raněných od vojsových těles bude řízen — co možná nejdříve — přímo do divisní polní nemocnice (v Senomatech).

DO. (větší část) se přesune do nového místa, zvoleného tak, aby mohlo dobře působiti hlavně ve prospěch zadních voňů (na př. do Oráčova). Zbytek DO. v starém místě (Něm. Hořovice) dokončí odsun a přesune se do místa divisní polní nemocnice, kde se etabluje (Senomaty). Pak bude řízen veškerý odsun do místa předního sledu DO. (do Oráčova) a divisní polní nemocnici možno pak přesunouti za novou obrannou čaru (na př. do Skryje).

Intendanční služba.

Divisní jatky přeruší svou činnost a přesunou se za novou obrannou čaru, kde připraví maso tak, aby výdej byl proveden 5/V večer nebo nejpozději 6/V ráno.

Proviantní vozy s dávkou na 6/V se přesunou z Heřmanova za novou obrannou posici. Výdej těchto zásob bude v noci s 5. na 6. května nebo nejpozději 6. května v ranních hodinách.

Proviantní vozy s dávkou na 7/V budou dirigovány z Petrovic dále jižněji od nové obranné čary Zavidov, Rakovník.

Velitelství divise zmocní velitele všech vojsových těles, obzvláště však velitele zadních voňů, aby pro zásobování vojsk — jakmile se ukáže toho potřeba — použili záložních dávek.

Automobilní služba.

Divisní nákladní kolony a přidělené nákladní armádní autokolony bude využito především k odsunu raněných, munice a ženíjního materiálu.

Vozatajská služba.

Vozatajských kolon bude využito podobně jako nákladních autokolon.

Přesuny.

Dobu přesunů útvarů služeb a jejich pochodové osy do nově zvolených míst (jižně od nové obranné posice), nebyly-li stanoveny již pro předvídaný ústup za noci na 5/V, nutno stanovit tak, aby nebyly na závadu plynulému ústupu trénu a vojsk.

Hluboce učeněné umístění služeb v našem konkrétním případě a dostatek komunikací umožní rychlý, plynulý ústup služeb, i kdyby vyrazily v stejnou dobu jako vojska.

Přesun trénů vojsk a útvarů služeb — ježto bude prováděn za denního světla — bude nutno chrániti hlavně proti náletům nepřátelského letectva.

Cirkulace.

Dozor nad cirkulací nutno zvýšiti a dáti proto výkonnému orgánu větší posilové prostředky.

Závěr.

Pro působnost divisních služeb za ústupu vynuceného nepřátelskou činností a prováděného za dne možno si stanoviti tyto povšechné poznatky:

1. Předvídá-li se možnost ústupu služeb za dne, je nutno již předem uskupiti útvary služeb do největší možné hloubky, aby jejich ústup mohl býti proveden tak hladce, že by nebyl na závadu ústupu ostatních trénů a vojsk divise, a to hlavně proto, že ústup celé divise může nastati přibližně v stejnou dobu.

2. K provedení ústupu vyšší jednotkou může dojiti:

- a) za podmínek méně předvídaných a bez předchozích příprav, nebo
- b) za podmínek předvídaných, avšak na pozdější, vhodnější dobu, pro kterouž dobu se již provádějí přípravy.

V případě za a) musí činnost služeb vyšší jednotky směřovati hlavně k tomu, zachrániti co možná nejvíce osob, zvířat a nejvzácnějšího materiálu a podepřiti svou činností pozdější operaci valných sil vyšší jednotky (protiútok, přechod do obrany dále vzadu).

Jde-li o pozdější obranný úkol valných sil, zajistiti též materiální podporu útvarů zadních vojáků.

K b). Povšechně urychlit, a pokud třeba, nově usměrniti předvídanou činnost služeb vyšší jednotky. (Náš konkrétní případ.)

3. Za ústupu ve dne (tedy za denního světla) bude možné, působnost služeb a jejich přesun urychlit při vypětí všech sil.

Nesmí se však zapomínati, že za těchto okolností budou služby vydaný obzvláštní působnosti nepříteli (blízko fronty — činnosti nepřátelského dělostřelectva, dále vzadu — nepřátelského letectva). Proto nutno pamatovati na účelnou jejich ochranu jak proti nepřátelskému dělostřelectvu, tak i, a to hlavně, proti činnosti nepřátelského letectva, ježto zmatek a ztráty u útvarů služeb divise silně by se odrazily při materiální podpoře pozdější operace divise.

4. Rovněž tak jako každý velitel musí se vyvarovati překvapení po stránce operativní a taktické, tak také nesmí dojiti k jeho překvapení po stránce materiální.

Tomu bude lze účelně čeliti, bude-li štáb předvídavě řešiti možné situace a úkoly po stránce materiální nejnepríznivější, ke kterým zajisté nutno počítati též „provedení vynuceného ústupu za dne“.*)

*) V příštím čísle VR. bude pojednáno o působnosti služeb v rámci zadního voje, vojskového tělesa a oddílu.

Oprava. V Cvičebních listech tohoto ročníku čti na str. 63 místo „Číslo 7“ správně: Číslo 7—8.